



T.C. MİLLÎ
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 5098
Tarih: 26.07.2017

16171

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu

İstanbul Milletvekili

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün birlikte 30 ilde hayata geçirdiği 'iTaksi' uygulamasıyla taksiyle yolculuk eden yurttaşların ses ve görüntülerinin izinleri olmadan kaydedileceği öğrenilmiştir. Toplanan verilerin hangi amaçla, ne kadar süre boyunca kullanılacağı ve hangi kişi ve kurumların bu verilere erişebileceği de açık değildir.

Oysa, Anayasaya göre kişilerin ses veya görüntü kayıtlarının toplanması özel hayata müdahaledir ve suç teşkil eder. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, "iTaksi" projesiyle ilgili toplumda oluşan tepkilere karşı yaptığı açıklamada, projenin "başta terör olayları olmak üzere, taksici cinayetleri gibi meydana gelen adli olayların araştırılması konusunda önemli bilgiler sunacağını" ifade etmiştir.

Ne var ki, delillerin değerlendirilmesi için hukuka uygun olarak elde edilmesi gerekmektedir. Ses ve görüntü kaydının alınması ve bu yolla özel verilerin habersiz elde edilmesi ise, Anayasa ile güvence altına alınan özel hayatın gizliliğinin ihlalidir. Yurttaşların sesi ve görüntüsü özel hayat kapsamındadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesi gereği de taraf ülke olan Türkiye Cumhuriyetinin özel hayatın korunması için negatif ve pozitif yükümlülükleri bulunmaktadır. Dolayısıyla kişilerin rızası olmadan bu şekilde toplanan ses ve görüntüler, hukuka uygun olarak elde edilmiş veriler olmayacaktır ve bu kayıtlar, delil olarak soruşturma ve yargılamada da kullanılamazlar. Dahası, bu kayıtları alanlar, alınmasına aracılık edenler, toplayanlar suç işlemiş olurlar. Söz konusu uygulama Anayasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, BM Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na aykırıdır.

16/71

Bu bağlamda,

1. Taksilerde ses ve görüntü kaydının alınması, özel hayatın gizliği ilkesi ile Bakanlığınızın uymakla yükümlü olduğu Anayasa, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, BM Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi ve Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı bir uygulama değil midir?
2. Toplanan veriler hangi amaçla, hangi durumlarda, ne kadar süre boyunca kullanılacaktır? Bu verilere hangi kişi ve kurumlar erişebilecektir?
3. Bilindiği üzere yurttaşlar taksilerde siyasi görüşlerini beyan edebilmektedir. Bu verilerin alınmasının, istismara açık bir durum yaratabileceğini düşünüyor musunuz?
4. Taksi içerisinde paylaşılan kişisel veya ticari mahrem bilginin ses ve görüntü kaydının alınmasının suç teşkil eden eylemlere yol açabileceğini düşünüyor musunuz? Söz konusu görüntülerin kötü amaçlı kişilerin eline geçmemesi için nasıl önlemler düşünülmüştür?
5. İstanbul Büyükşehir Belediyesi, yaptığı açıklamada iTaksi Tablet, Panik Butonu ve İç ve Dış mekanı gören kamera sistemlerinin ücretsiz olarak taksici esnafa sağlandığını ifade etmektedir. Oldukça maliyetli bu sistemlerin bütçesi İBB tarafından mı karşılanmaktadır? Bu sistemin vatandaşlara maliyeti ne kadardır? Söz konusu sistemler ihale yoluyla mı satın alınmıştır? İhale hangi firmaya verilmiştir?
6. Taksilerde kişilerin rızaları dışında ses ve görüntü kayıtları alınarak toplumda her anın izlendiği intibasının yaratılması ve bu yolla muhalif her türlü görüşün baskı altına alınması mı amaçlanmaktadır?
7. “Biz”, “1984”, “Cesur Yeni Dünya” gibi yurttaşların her anının sistem tarafından denetlenmesinin toplum üzerinde yarattığı yıkımın anlatıldığı distopyaları okudunuz mu?
8. Bakanlığınız, yurttaşların neler yediği, neler okuduğu, neler satın aldığı, sevgilileriyle ya da dostlarıyla neler konuştuğu, hangi sağlık sorunlarına ya da uğraşılara sahip olduğu gibi, özel hayatın en gizli ayrıntılarına da ulaşmayı düşünmekte midir?